

РЕШЕНИЕ

№ 2700

гр. София, 07.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-В СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елена Иванова

Членове: Златка Чолева
Розалина Г. Ботева

при участието на секретаря Цветослава В. Гулийкова
като разгледа докладваното от Розалина Г. Ботева Въззивно гражданско дело
№ 20221100503127 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258- чл. 273 ГПК.

С решение № 20005543/ 19.1.2022г., постановено по гр. дело 24986/ 2021г. по описа на Софийския районен съд, 40 състав, е отхвърлен предявеният от Х. Е. против М. на П. иск за установяване, че Х. Е. е лице с български произход.

Недоволен от така постановеното решение е останала ищцата в първоинстанционното производство, която го обжалва с доводи за нарушения на материалния закон и неправилност на решението. Същата навежда доводи, че макар и да е напуснал България за двумесечна възраст, нейният баща винаги се е самоопределял като българин. Навежда доводи, че с оглед възрастта му към момента на решението за напускане на България, същото не е осъзнато, като същият е нямал дееспособността да се самоопредели по какъвто и да е начин. Въззивницата сочи, че тя самата също се самоопределя като българка. В жалбата са развити съображения, че съгласно § 2, т. 1 ДР на ЗБГ, лице от български произход е лице, на което поне единият от родителите е българин. Понятието българин, с оглед конституционната уредба на основните начала в държавата, не може да се тълкува с оглед на неговото етническо съдържание, а с оглед правното му съдържание- правната и политическата връзка между едно лице и държавата Република България, т.е. българско гражданство. Развити са съображения, че тълкуването на понятието българин не следва да се извършва с оглед неговия етнически характер. Въззивницата изразява несъгласие с

извода на първоинстанционния съд, че искът е неоснователен, защото по делото не е доказано, че бащата на въззивницата е лице с българско самосъзнание, като по този начин неправилно е приел, че понятието българин не притежава юридическо съдържание във връзка с гражданството, а само етническо съдържание.

В срока и реда по чл. 263 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна Министерство на П., с който по подробно изложени съображения, оспорва същата и прави искане решението да бъде потвърдено.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с положителен установителен иск, с правно основание чл. 2 Закон за българите, живеещи извън Република България (ЗБЖИРБ), за установяване, че Х. Е. е лице с български произход.

Ищцата в първоинстанционното производство извежда субективните си права при твърдения, че е родена на ***** в С., Република Турция. Същата е навела твърдения, че същата се самоопределя като българка, тъй като нейният баща, Т.Р.А., е роден на ***** в с. Руец, общ. Търговище, за което е съставен Акт за раждане № 60/1936г. В исковата молба са наведени твърдения, че когато е бил на 2-месечна възраст, баща □, заедно със семейството си, се е изселил в Република Турция, за което е издаден изселнически лист № 2481. Посочено е, че предвид възрастта си към момента на изселването, същият не е направил осъзнат избор да се изсели от България.

В срока и реда по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника Министерство на П., в който се изразява становище за неоснователност на иска. В отговора са релевирани възражения, че Т.Р.А. и Т.Р. не са имена на едно и също лице. Развити са съображения, че българският произход, по см. на чл. 2 ЗБГ, има етническо значение и лицата, родени с различна от българската народност, нямат български произход.

По делото не е спорно, а и се установява от събраните доказателства, че ищцата в първоинстанционното производство е родена на ***** в Република Турция. Видно от представения препис извлечение от семейния регистър, издаден в община Тепебашъ, Република Турция, нейн баща е лицето Т.Р. Ерсен, роден на ***** в гр. Търговище. Същият е приет за турски гражданин като изселник, съгласно Закон за регистрацията № 2510 и Решение на Министерски съвет № 2/ 5254 от 31.08.1936г., като другото име на лицето е Т.Р.А..

Пред настоящата инстанция спорът е пренесен за разрешаване на релевантният към предмета на делото въпрос първоначалната ищца е ли е лице с български произход. Легална дефиниция на понятието лице с български произход е дадена в разпоредбата на § 2, т. 1 ДР на Закон за българското гражданство (ЗБГ), според която

"лице от български произход" е лице, на което поне единият възходящ е българин и тази на чл. 2, т. 1 ЗБЖИРБ, според която българин, живеещ извън Република България, съгласно този закон е лице, което има поне един възходящ от български произход.

Настоящият съдебен състав споделя извода на първоинстанционния съд, че в понятието "българин", употребено в & 2 ДР на ЗБГ законодателят не е включил и българското гражданство на възходящия. В ЗБГ няма идентитет между понятията "българин" и "българско гражданство". В т.см. са разрешените, дадени в решение № 3444 от 5.03.2020г. на ВАС по адм. дело № 9476/ 2018 г., III о., решение № 6484 от 31.05.2021 г. на ВАС по адм.д. № 11520/2020г., III о., съгласно които в ЗБГ липсва идентитет между понятията "българин" и "български гражданин". "Български гражданин" и "лице от български произход" са две отделни, самостоятелни, различни по смисъл и съдържание понятия, видно и от термините, използвани в чл. 25, ал. 1 и чл. 25, ал. 2 от Конституцията. Понятието българин е по- широко от това "български гражданин". Изложеното обуславя извод, че правнозначимият юридически факт от значение за придобиване на българско гражданство е българският произход. В т.см. са неоснователни доводите във въззивната жалба, че в случая релевантно е обстоятелството, че дали бащата на първоначалната ищца е лице с български произход.

В настоящия случай не се установява бащата на ищцата в първоинстанционното производство да е бил лице с български произход. Конкретиката на случая сочи, че в Акт за раждане № 60/ 1936г., издаден от Регистъра на ражданията в Руенска община, Търговищка околия, е отбелязано, че родителите му са български поданици от турски произход и същият се е изселил със семейството си, когато е бил на два месеца. Както се посочи, "български гражданин" и "лице от български произход" са две отделни, самостоятелни, различни по смисъл и съдържание понятия. Лице от български произход по см. на § 2, т. 1 ДР на ЗБГ е лице, на което някой от възходящите е лице с българин по етнос и самосъзнание. Бащата на първоначалната ищца, макар и роден на територията на България е напуснал страната със семейството си на възраст два месеца. Предвид възрастта му, той не е могъл да изгради връзка с българската държава. Напротив, установява се, че след пристигането си в Република Турция, същият е получил турско гражданство. Обстоятелството, че е роден на територията на България не е достатъчно, за да бъде изведен извода, че същият е лице с български произход. Той е прекъснал връзката си с българската държава на двумесечна възраст и целият му съзнателен живот е преминал в Република Турция. По делото не са представени доказателства, че същият и е изградил връзка с българската държава и се е самоопределил като българин. Представената от първоначалната ищца декларация, че е лице с български произход, не се подкрепя от нито друго доказателство.

Във връзка с довода във въззивната жалба, следва да се посочи и, че бащата на въззивницата не е лице с българско гражданство. Съгласно чл. 54 Конституцията на Българското царство, приета на 16.04.1879г., всички родени в България, които не са

приели друго поданство, са поданици на Българското Царство. Съгласно действащия към 1936г. чл. 5 Закон за българското поданство, обн. ДВ бр. 3/ 05.01.1904г., български поданик по рождение е всяко лице, което е родено в България или чужбина от българин. По силата на чл. 1 от закона не се прави каквото и да било ограничение при получаването на българско поданство, основано на етнически или верски произход. Този закон действа до 1940г., когато е приет Закон за българското поданство (утвърден с царски указ № 275, публикуван в Държавен вестник, бр. 288/20.XII.1940г.). Новият Закон за българското поданство регламентира условията за придобиване или лишаване от българско поданство, като внася съществено нов елемент при производството на лишаване от поданство- поданството се счита за загубено при изселване от страната и този акт влиза в сила в момента на напускането на държавната територия. Съгласно чл. 15 от посочения закон, българско поданик от небългарски произход, който се изсели от Царството. губи българско поданство с факта на изселването. В чл. 66 от закона е придадено обратно действие на разпоредбата на чл. 15 от с.з. и е прието, че тя важи и по отношение на лицата, които са се иселили преди влизане в сила на настоящия закон, т.е. преди 1940г. Конкретиката на случая сочи, че бащата на първоначалната ищца се е изселвил в Република Турция през 1936г. и е приет за турски гражданин, като същият е лице с небългарски произход, то същият е загубил българското си поданство. Настоящият състав споделя извода на първоинстанционният съд, че по смисъла на Закона за българското поданство от 1940г., понятието произход е идентично с народност, като аргумент за това е идентичността на разпоредбата чл. 15 ЗБП (отм.) с тази на чл. 6 ЗБГ (обн. ДВ бр. 70/ 1948г.), която предвижда загуба на българско гражданство при изселване на лица с небългарска народност. Видно от Акта за раждане, родителите на бащата на първоначалната ищца са с небългарска (турска) народност и за съда не съществува основание да приеме нещо различно по отношение на последния. Изложеното обуславя извод, че по отношение на ищцата в първоинстанционното производство не може да се приеме, че е българка, живееща извън Република България, респ. не са налице основанията по чл. 2 ЗБЖИРБ и § 2 ДР на ЗБГ за признаване на български произход.

Първоинстанционният съд е достигнал до същия извод, което обуславя извод за неоснователност на въззивната жалба и потвърждаване на първоинстанционното решение.

С оглед този изход на делото, на въззиваемата страна следва да бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение № 20005543/ 19.1.2022г., постановено по гр.

дело 24986/ 2021г. по описа на Софийския районен съд, 40 състав.

ОСЪЖДА Х. Е., родена ***** в С. Република Турция, граждански №
*****, документ за самоличност *****, издаден на 18.12.2019г. от Ескишехир,
Република Турция да плати на Министерство на П., гр. София, ул. "***** сумата 100
лева (сто лева), представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение пред
въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в месечен срок от връчването му пред
Върховния касационен съд, при наличие на основанията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____